

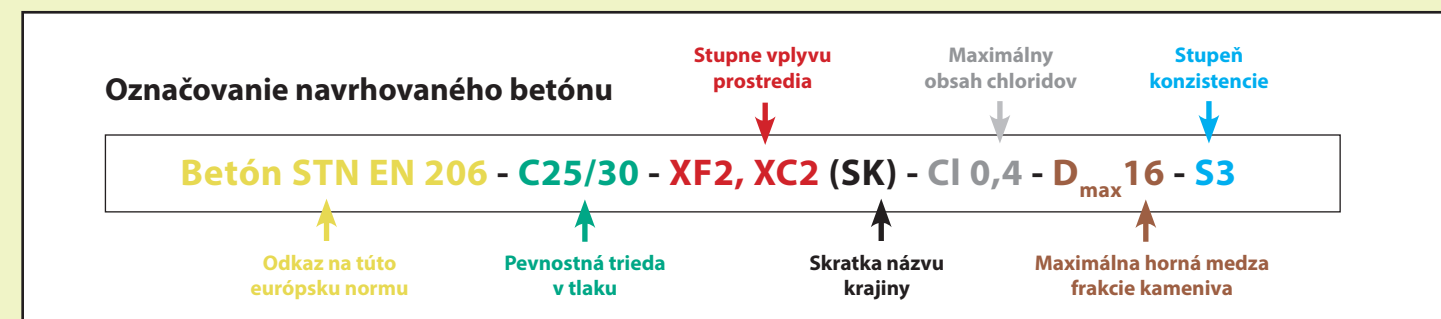
Sprievodca normou STN EN 206 + A1 a STN EN 206-1/NA

Stupne vplyvu prostredia

Slovenská asociácia
výrobca transportbetónu
Kolískova 1
841 05 Bratislava
tel.: 0903 757 519

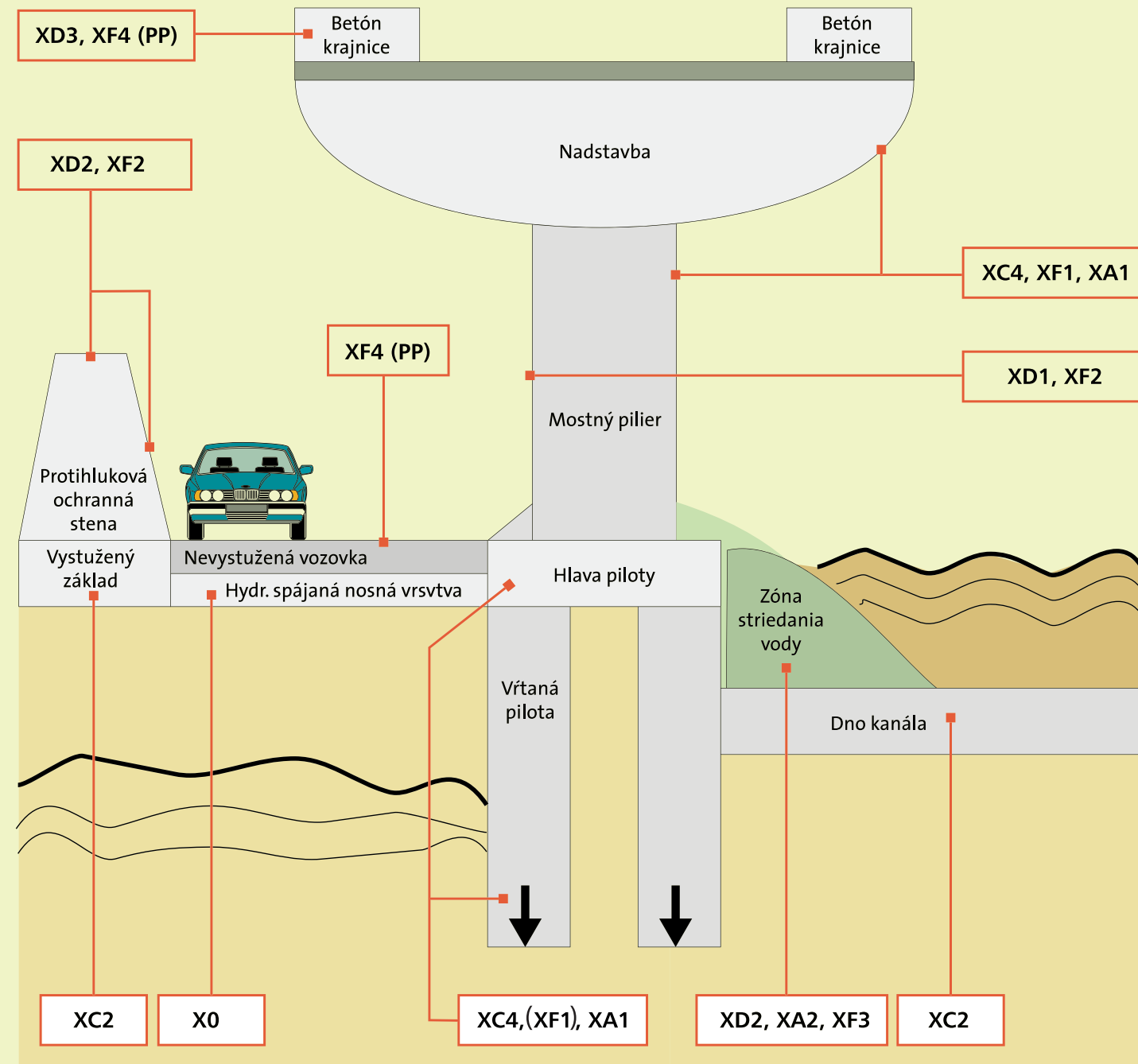
Príklad označenia betónu podľa STN EN 206 + A1

Označenie stupňa	Popis prostredia	Max. V/C	Min. pevnosť trieda	Min.dávka cementu (kg/m³)	Informatívne príklady výskytu stupňa vplyvu prostredia
X0	Bez nebezpečenstva korózie alebo narušenia				
X0	Pre betón bez výstuže alebo zabudovaných kovových prvkov: - všetky vplyvy s výnimkou striedavého pôsobenia mrazu a rozmrazovania alebo chemicky agres. prostredia Pre betón s výstužou alebo so zabudovanými kovovými vložkami: - veľmi suché		C 8/10		betón vo vnútri budov s veľmi nízkou* vlhkosťou vzduchu; betón základov bez výstuže v prostredí bez vplyvu mrazu
XC	Korózia vplyvom karbonátácie				
XC1	suché alebo stále mokré	0,65	C 16/20	260	betón vo vnútri budov s nízkou** vlhkosťou vzduchu; betón trvale ponorený vo vode; časti stavieb vo vnútri budov so strednou vlhkosťou*** vzduchu (vrátane kuchýň, kúpeľní a menších pracovni v obytných budovách)
XC2	mokré, občas suché	0,60	C 20/25	280	povrch betónu vystavený dlhodobému pôsobeniu vody alebo vysoké*** vlhkosť vzduchu; časti vodných nádrží; väčšina základových prvkov budov
XC3	stredne mokré, vlhké	0,55	C 25/30	280	betón vo vnútri budov so strednou*** vlhkosťou vzduchu; vonkajší betón chránený proti dažďu; časti stavieb, ku ktorým má často alebo stále prístup vonkajší vzduch (napr. otvorené haly); vnútorné priestory s vysokou vlhkosťou vzduchu (napr. kuchyne na hromadné stravovanie, kúpeľne, kúpele, veľké pracovne, priestory krytých bazénov a maštali)
XC4	striedavo mokré a suché	0,50	C 30/37	300	povrchy betónu v styku s vodou, ktoré nie sú zahnuté v stupni vplyvu prostredia XC2 a XC3; vonkajšie časti stavieb priamo vystavené zrážkam
XD	Korózia vplyvom chloridov, nie však z morskej vody				
XD1	stredne mokré, vlhké	0,55	C 30/37	300	povrchy betónu vystavené chloridom rozptýleným vo vzduchu; samostatné garáže
XD2	mokré, občas suché	0,55	C 30/37	300	plavecké bazény; betón vystavený pôsobeniu priemyselných vôd, ktoré obsahujú chloridy
XD3	striedavo mokré a suché	0,45	C 35/45	320	časti mostov vystavené postrokom obsahujúcim chloridy; chodníky, betónové povrchy parkovísk
XF	Striedave pôsobenie mrazu a rozmrazovania s rozmrazovacími prostriedkami alebo bez nich				
XF1	mierne nasýtené vodou bez rozmrazovacích prostriedkov	0,60	C 25/30	300	vonkajšie zvislé časti stavieb vystavené dažďu a mrazu (príešla budov, stĺpy), nie príliš značné časti stavieb
XF2	mierne nasýtené vodou s rozmrazovacími prostriedkami	0,55	C 25/30	300	vonkajšie zvislé časti stavieb vystavené mrazu a romraz. prostriedkom rozptýleným vo vzduchu, ktoré nie sú priamo v styku s postrokom rozmraz. prostriedkami (napr.časti protihlukových stien, oporných múrov) a ktoré nie zahnuté v XF4
XF3	značne nasýtené vodou bez rozmrazovacích prostriedkov	0,50	C 30/37	320	horizontálne betónové povrchy vystavené dažďu a mrazu; vonkajšie časti stavieb často značné vodou a vystavené mrazu; otvorené nádrže na vodu; časti stavieb s kolísaním vodnej hladiny sladkej vody; prelivové časti vodných stavieb
XF4	značne nasýtené vodou s rozmrazovacími prostriedkami	0,45	C 30/37	340	časti stavieb priamo vystavené rozmraz. prostriedkom a mrazu; stav.konstrukcie v blízkosti komunikácií vystavené priamemu postroku rozmraz. látkami (obrubníky, odvodňovacie žľaby, mostné rímly, betónové opory nadjazdov nad cestnými komunikáciami, tunelové ostenia); nádrže v blízkosti komunikácií; betónové zvodničky
XA	Korózia vplyvom chemického pôsobenia				
XA1	slabo agresívne chem. prostredie podľa tabuľky 2 ¹⁾	0,55	C 25/30	300	nádrže čistiarň odpadových vôd, žumpy, septiky; základy stavieb vystavené chem. pôsobeniu zeminy a/alebo podzemnej vody
XA2	stredne agresívne chem. prostredie podľa tabuľky 2 ¹⁾	0,50	C 30/37	320	časti stavieb v pôdnych agresív. proti betónu; základy stavieb vystavených chem.pôsobeniu zeminy a/alebo podzemnej vody
XA3	vysoko agresívne chem. prostredie podľa tabuľky 2 ¹⁾	0,45	C 35/45	360	priemyselné čistiarne odpad.vôd s chem. agresív. vodami; silážne jamy a krmné žľaby v poľnohospodárstve, chladiace veže s odvodom dymových spalin

Pevnostná trieda v tlaku	f _{ck,cyl} valcová pevnosť (N/mm²)	f _{ck,cube} kocková pevnosť (N/mm²)	Staré označenie podľa neplatnej STN 73 2400
C 8/10	8	10	B 10
C 12/15	12	15	B 15
C 16/20	16	20	B 20
C 20/25	20	25	B 25
C 25/30	25	30	B 30
C 30/37	30	37	-
C 35/45	35	45	B 45
C 40/50	40	50	B 50
C 45/55	45	55	B 55
C 50/60	50	60	B 60
C 55/67	55	67	-
C 60/75	60	75	-
C 70/85	70	85	-
C 80/95	80	95	-
C 90/105	90	105	-
C 100/115	100	115	-

Betón pre inžinierske stavby

Poznámka: PP (betón s prevzdušňovacou prísadou)

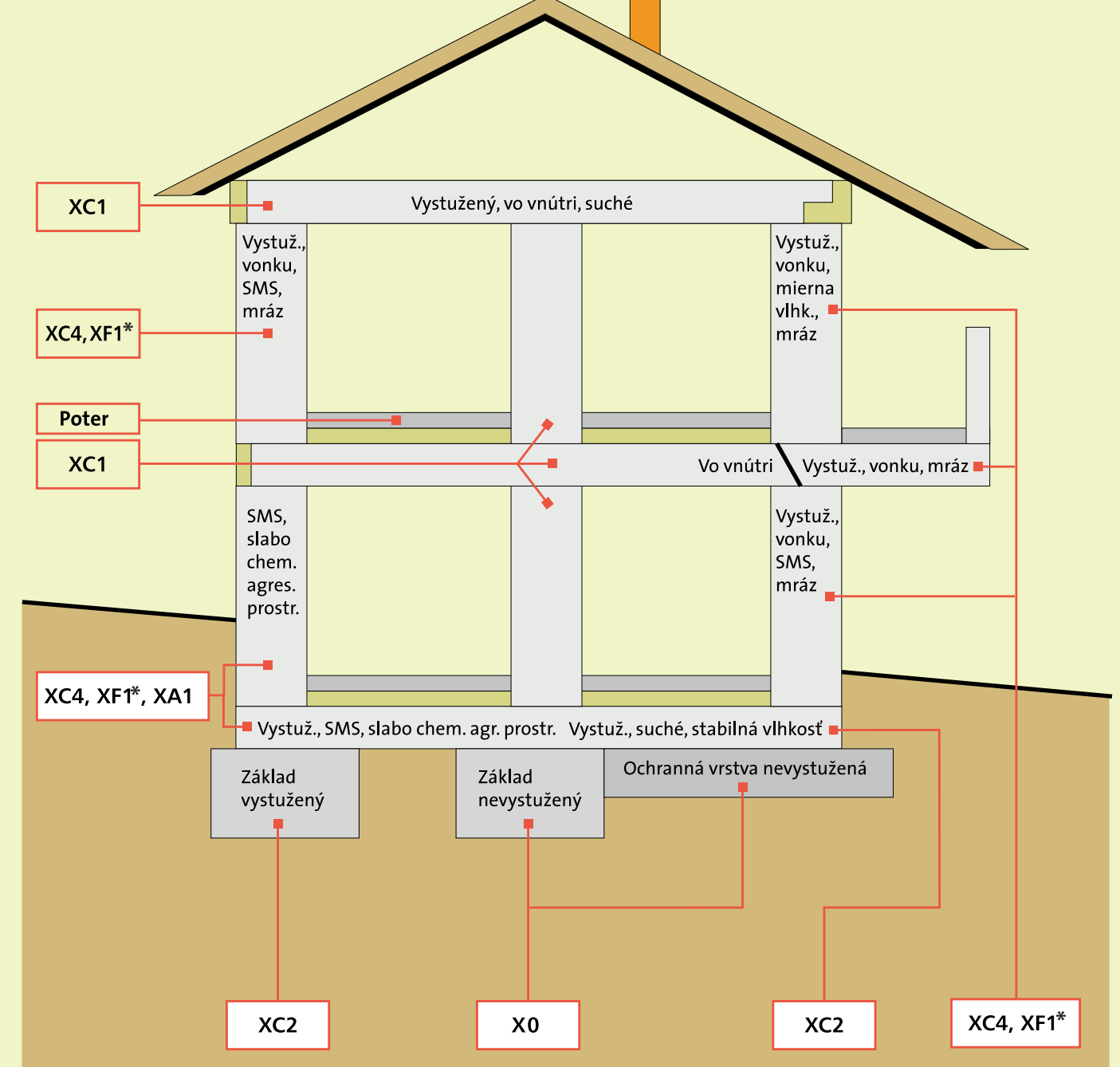
Použitie betónu	Kategórie obsahu chloridov	Maximálny obsah chloridov k hmotnosti cementu ^{a)}
Bez ocelevej výstuže alebo iných kovových prvkov, s výnimkou závesných hákov odolných proti korózii	Cl 1,00	1,00 %
S oceleovou výstužou alebo inými kovovými prvkami	Cl 0,40	0,40 %
S dodatočne predpätou oceľovou výstužou	Cl 0,20	0,20%
S vopred predpätou oceľovou výstužou	Cl 0,10	0,10 %

Konzistencia	Sadnutie Abramsovho kúžela	Rozliatie podľa EN 12350-5
	Stupeň	Stupeň
tuhá	S1	10 - 40
mäkká	S2	50 - 90
veľmi mäkká	S3	100 - 150
tekutá	S4	160 - 210
veľmi tekutá	S5	> 220
		F6

Konzistencia	Sadnutie Abramsovho kúžela		Rozliatie podľa EN 12350-5	
	Stupeň	mm	Stupeň	mm
tuhá	S1	10 - 40	F1	<340
mäkká	S2	50 - 90	F2	350 - 410
veľmi mäkká	S3	100 - 150	F3	420 - 480
tekutá	S4	160 - 210	F4	490 - 550
veľmi tekutá	S5	> 220	F5	560 - 620
			F6	> 630

Skúšobné metódy sa odporúča používať pri nižšie uvedených hodnotách:
Sadnutie Abramsovho kúžela: 10 mm – 210 mm; Rozliatie: 340 mm – 620 mm

Betón pre pozemné stavby

SMS - striedavo suché a mokré prostredie
* posúdiť či betón nie je proti mrazu chránený inou ochrannou vrstvou

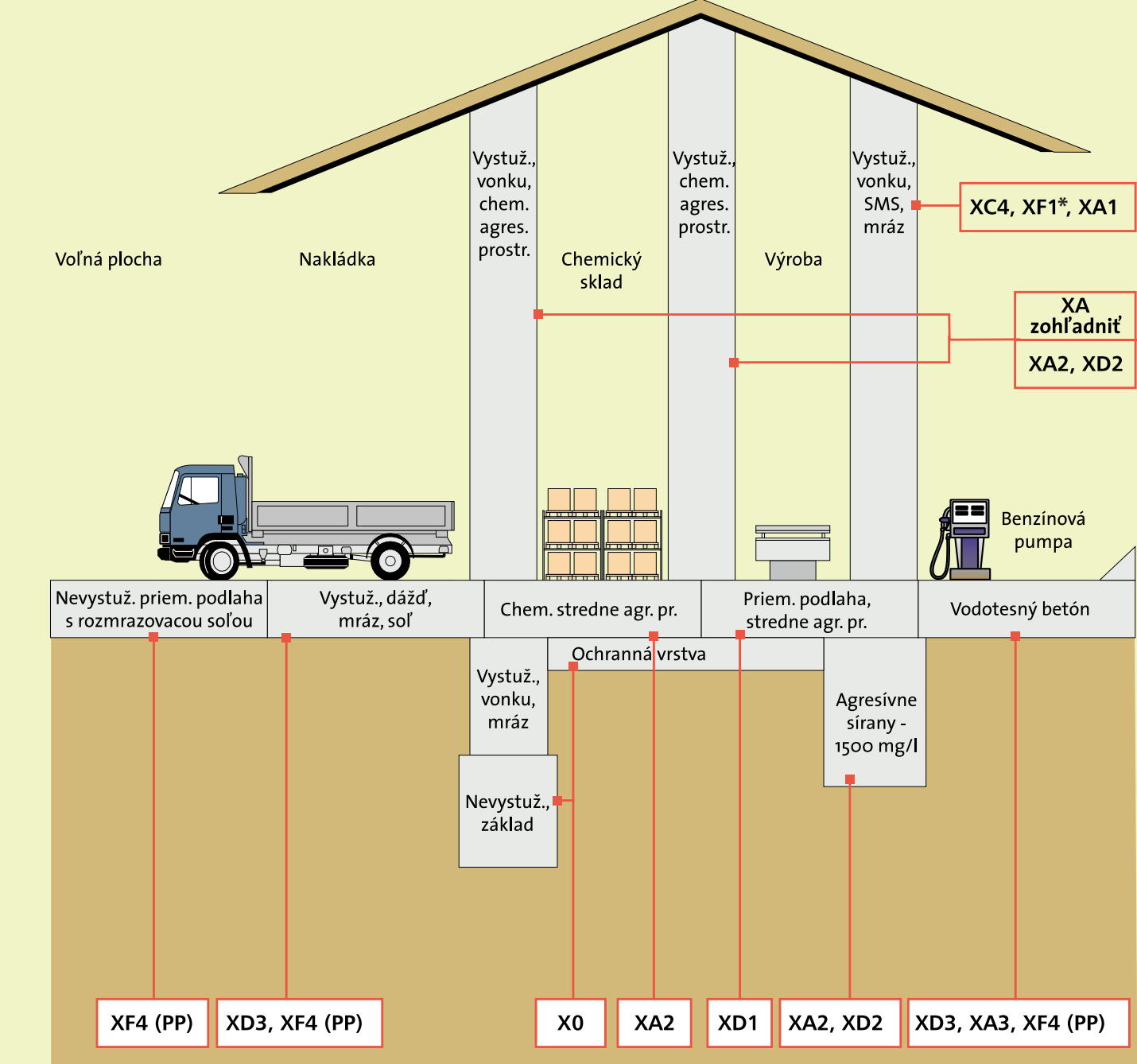
Chemická charakteristika	Referenčná skúš. metóda	XA1	XA2	XA3
Podzemná voda				
SO ₄ ²⁻ mg/liter	EN 196-2	≥ 200 a ≤ 6000	> 600 a ≤ 3 000	> 3 000 a ≤ 6 000
pH	ISO 4316	≤ 6,5 a ≥ 5,5	< 5,5 a ≥ 4,5	< 4,5 a ≥ 4,0
CO ₂ mg/liter agresívny	EN 13577	≥ 15 a ≤ 40	> 40 a ≤ 100	> 100 až do nasýtenia
NH ₄ ⁺ mg/liter	ISO 7150-1	≥ 15 a ≤ 30	> 30 a ≤ 60	> 60 a ≤ 100
Mg ²⁺ mg/liter	EN ISO 7980	≥ 300 a ≤ 1 000	> 1 000 a ≤ 3 000	> 3 000 až do nasýtenia
Zemina				
SO ₄ ²⁻ mg/kg ^{a)} celkovo	EN 196-2 ^{b)}	≥ 2 000 a ≤ 3 000 ^{c)}	> 3 000 ^{d)} a ≤ 12 000	> 12 000 a ≤ 24 000
Kyslotá podla Baumann-Gullyho	prEN 16502	> 200	v praxi sa nepoužíva	

Príklady označovania navrhovaného betónu s doplnujúcou požiadavkou
Príklad 1 Betón STN EN 206 - C 30/37 - XC3, XF3 (SK) - Cl 0,4 - D _{max} 32 - S2 - maximálny prísak vody 50 mm podľa STN EN 12390-8
Príklad 2 Betón STN EN 206 - C 25/30 - XC2 (SK) - Cl 1,0 - D _{max} 32 - S3 - pomalý nárast pevnosti - cement s nízkym hydratačným teplom (CEM III/B 32,5 N - LH)
Príklad 3 Betón STN EN 206 - C 40/50 - XC4, XD3, XF2, XA3 (SK) - Cl 1,0 - D _{max} 16 - F3 - bez odolnosti proti síranovej agresívite - pevnosť v tlaku po 3 dňoch min. 35 MPa - sečnicový modul pružnosti 44 GPa
Príklad 4 Betón STN EN 206 - C 35/45 - XA2, XC2, XD1 (SK) - Cl 0,4 - D _{max} 32 - S3 - sečnicový modul pružnosti 34 GPa - cement síranovzdorný (CEM I - SR 0)
Príklad 5 Betón STN EN 206 - C 40/50 - XA1, XC3, XD2 (SK) - Cl 0,4 - D _{max} 32 - S1 - odolný proti abrazívnym účinkom
Príklad 6 Betón STN EN 206 - C 35/45 - XC1 (SK) - Cl 0,4 - D _{max} 32 - F5 - objemové zmeny do 0,5 ‰ podľa STN 73 1320

Maximálne zrnko kameniva D _{max} [mm]	Odporúčaná hmotnosť jemných častíc v 1 m ³ hotového betónu v kg ^{(1),(4)}		
	Dolná hranica	Stredná hodnota	Horná hranica ²⁾
8	425	450	475
11	325	350	375
16	350	375	400
22	325	350	375
32	300	325	350

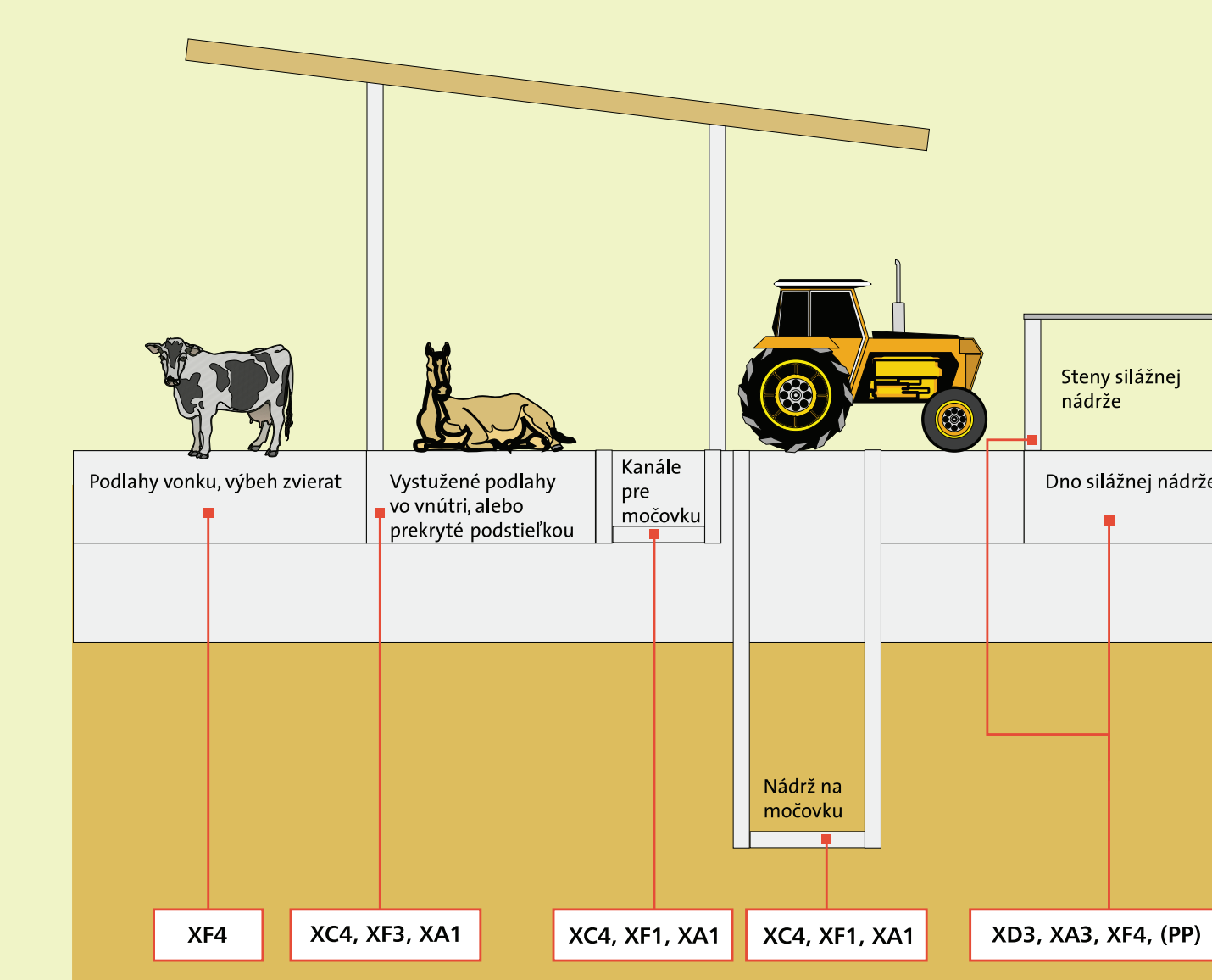
1) Pri prevzdušňovaní betónu možno predpokladať, že každé 1 % obsahu vzduchu v zhutnom betóne nahrádza 15 kg jemných častíc v 1 m³ hotového betónu.
2) Neplatí pre samozhutniteľné a pohľadové betóny, betóny pre vŕtané piloty a podzemné steny a na betonovanie pod vodou
3) (prípustné prekročenie 40 kg/m³)
4) Jemné častice sú tie, ktoré prepadnú cez sito s otvormi 0,125 mm

Betón pre priemyselné stavby

Poznámka: PP (betón s prevzdušňovacou prísadou)
* posúdiť či betón nie je proti mrazu chránený inou ochrannou vrstvou

Betón pre poľnohospodárske stavby

Poznámka: PP (betón s prevzdušňovacou prísadou)

Vývoj pevnosti betónu	Vývoj pevnosti betónu r = (f _{cm28} /f _{cm28}) ³⁽⁴⁾	Čas ošetrovania v dňoch ¹⁾			
		Teplota povrchu betónu (t) v °C ²⁾			
		t ≥ 25	25 > t ≥ 15	15 > t ≥ 10	10 > t ≥ 5 ³⁾
rýchly	≥ 0,50	1,0	1,0	1,5	2,0
stredný	≥ 0,30 až < 0,50	1,5	2,5	4	5
pomalý	≥ 0,15 až < 0,30	2,5	5	8	11

Poznámky:
1) (zodpovedá pevnosti povrchovej vrstvy betónu rovnej 35% špecifikovanej charakteristickej pevnosti betónu). Pre vyššie percenta pevnosti - pozri čas v čl. F.8.5 STN EN 13670
2) Plus doba tuhnutia presahujúca 5 hodín
3) Pri teplotách nižších ako 5 °C sa môže čas ošetrovania predĺžiť o čas rovný trvaní teploty nižšej ako 5 °C
4) Pri vývoji pevnosti betónu je pomer priemernej pevnosti v tlaku po 2 dňoch k priemernej pevnosti v tlaku po 28 dňoch stanovených z počiatočných skúšok typu alebo založených na známom správaní sa betónu s porovnateľným zložením (pozri EN 206)

Upozornenie	
Údaje z normy boli skrátené, v sporných prípadoch je preto nevyhnutné vždy používať len texty z platnej normy. Údaje boli pripravené podľa znenia noriem k 1. 1. 2020. Všetky rady a odporúčania z tohto plagátu sú určené pre tých, ktorí si uvedomujú obmedzené možnosti rozsahu plagátu a preberajú zodpovednosť za ich použitie. SAVT nepreberá žiadnu zodpovednosť za žiadne straty spôsobené použitím doporučených alebo informácií z tohto plagátu. Tento plagát bol vydaný pre potrebu členov SAVT a jej zákazníkov na zabezpečenie vyššej kvality vyrábaného betónu na Slovensku.	